

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 407.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245224992176.pdf> (tilgået 06. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Hoved-Grunden, hvi Schweitserne, efter Slaget ved *Morgarten*, fik saa lang en Frist, var imidlertid vist nok Slaget selv, der ikke blot havde strakt, saa at sige, en heel Ridder-Slægt til Jorden, men bragt Middelalderens Tankegang i Forvirring; thi efter den var kun *Adel* og *Geistlighed* de store Magter, der, ligesom *Keiseren* og *Paven*, skulde dele Verden imellem sig eller slaaes om den, saa det fandtes haardt nok for en gammel Adel imellem at maatte bukke under for *Borgerne*, som det Franske Adels-Flor ved *Courtrai* (1302) for Borgerne fra *Brügge*, og *Bønderne* betragtede man aabenbar som Kvæg, der vel kunde blive *uvane*, saa de med Livsfare maatte slaaes for Panden, men kunde umuelig opflammet til standhaftig Kamp for Ære og Frihed. Denne Tankegang fik nu ved *Morgarten* et Stød, den seent forvandt, og hvad der var det værste, Borgerne i Nabolaget fandt snart, det var godt at have saadanne Bønder i Baghaanden, saa at selv Stor-Stæderne *Zürich* og *Bern* (1351 og 53) indtraadte i *Schweitzer-Forbundet*, som vel derved blev Fyrster og Adel end mere forhadet, og selv Geistligheden betænkeligt, men blev ogsaa langt farligere at trodse og svarere at sprænge. At nu ogsaa Hertug *Leopolds* Brodersøn og *Navner* godt vidste, hvad Schweitser-Krigen havde at betyde, seer man blandt andet deraf, at han i sit Skjold førde to Kæmpe-Næver, som »brød Vei giennem en Klippe,« men at han ikke rigtig havde beregnet sine Kræfter, viste Kæmpe-Slaget ved *Sempach*, ved hvis Aabning vel den overmodige Adel spurgde Hertugen, om han vilde have dem »køgt eller stegt,« men ved hvis Slutning den fandt dem kun altfor *raae*. Tænker man imidlertid, at Stor-Stæderne ved denne Leilighed spillede en glimrende Rolle, da tager man mærkelig fejl, thi det stolte *Bern* undskyldte sig og det folkerige *Zürich* stræbde kun at hytte sig selv, saa det var kun 400 Mand fra *Lucern*, der føiede sig til de 900 Hyrder fra *Skovbygden*, og de delte med dem den u dødelige Ære.